

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

Guidelines for the Leadership Development in the Digital Era of School Administrators Under Knon Kaen Primary Educational Service Area 2

ธนัชพร ปัสสาวะโท^{1*}, อำนวย ชนะวงษ์², จิราพร วิชระโกชน³

Thanatchaporn Patsawatho^{1*}, Amnaj Chanawongse², Jiraporn Witcharapote³

(Received: 2024-02-20; Revised: 2023-03-29; Accepted: 2024-03-01)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวนทั้งสิ้น 302 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และครูผู้สอน จำนวน 268 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบตาราง Krejcie and Morgan แล้วใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ 5 ด้าน 30 ข้อ ที่มีลักษณะตอบสนองคู่ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.54 - 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และประเมินแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยาการเรีนรู้อ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

¹Lecturer, Educational Administration Program, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

²Lecturer, Educational Administration Program, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

³Lecturer, Curriculum Development and Learning Science Program, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

Corresponding author, E-mail: thanatchapornpatsawatho@gmail.com

Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล และด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมี 3 แนวทาง 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล มี 3 แนวทาง 3) ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ มี 3 แนวทาง 4) ด้านความสามารถในการสื่อสาร มี 3 แนวทาง และ 5) ด้านความเป็นมีอาชีพดิจิทัล มี 3 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำ, ยุคดิจิทัล

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the current condition, desirable condition, and the necessary need for digital leadership of school administrators. and 2) to study the guidelines for the development of digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2

It was a Mixed Methods Research divided into 2 phases: phase 1, studying the current condition, desirable condition, and the need for the digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, the sample group is 302 school administrators and teachers. Classified as 34 school administrators and 268 teachers, determining the sample size by comparing the Krejcie and Morgan table and using the Stratified Random Sampling in the research instruments, including 5 levels of Rating Scale Questionnaire on leadership in the digital leadership of school administrators including, 5 levels of Rating Scale, 5 sides, 30 questions with Dual- Response Format has Index of Item Objective Congruence: IOC between 0.80-1.00 a classification value from 0.54- 0.93 and a reliability 0.97 Phase 2, Study the guidelines for the development of digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, by interviewing 7 qualified people and evaluating the guidelines by 9 experts, Acquired by purposive sampling. The research Instrument was a semi-structured interview on leadership in the digital leadership of school administrators has Index of Item Objective Congruence: IOC between 0.80-1.00 and the appropriateness assessment form. And the possibility of the

development of leadership, the digital leadership of school administrators has Index of Item Objective Congruence: IOC between 0.80- 1.00, statistics used in analysis data, including frequency, percentage, mean, standard deviation And using the Modified Priority Needs Index (PNI Modified) technique to prioritize the needs

The findings indicated that

1. Digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, the current condition was at a high level The overall desirable condition is at the highest level The need for digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, the top 3, including digital vision Digital citizenship, and management support.

2. Guidelines for the development of digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, there were 5 aspects, and 15 guidelines, including 1) There were 3 approaches to digital vision. 2) There are 3 approaches to digital citizenship. 3) There are 3 approaches to management support 4) In terms of communication ability, there were 3 approaches and 5) There were 3 approaches to digital professionalism. The results of the assessment of guidelines for the development of the digital leadership of school administrators. Affiliated with Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2, overall, is the most appropriate at the level and the probability is at the highest level.

Keywords: Guidelines development, Digital leadership, Digital era

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน เป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ โลกได้เข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่ผู้คนนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน และได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาองค์กร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้เกิดขึ้นแล้วอย่างรวดเร็ว (ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ, 2563) ส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงพลิกโฉมในทุก ๆ ด้าน ไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม สังคม เศรษฐกิจ การค้าขาย การบริการ การสหนาการ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรม และการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวให้เข้ากับโลกแห่งความรู้หรือภาคการศึกษาที่มีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาประเทศให้พร้อมเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (จิณฉัตร ปะโคทัง, 2561)

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ตามภารกิจของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป มีหลักการสำคัญคือการพัฒนากระบวนการจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินการ และการเข้าถึงบริการของสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง และให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการสร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) ซึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน คือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นำองค์กรทางการศึกษา สู่อุณหภูมิที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต้องสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนที่มาเป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ มีวิสัยทัศน์เพื่อรองรับ หรือนำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างให้เกิดการทำงานเป็นทีม โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมคิด ร่วมทำงาน ร่วมชื่นชมผลงาน และสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม (ปุนณัฐมา มาเชค, 2564) และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วและรุนแรงส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคมรวมทั้งการจัดการศึกษาให้ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ วิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสำคัญส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร การคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ หรือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมเพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร (จิตติมา วรณศรี, 2564)

การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องด้วยเป็นผู้ปรับเปลี่ยนกระบวนการด้านดิจิทัลในกระบวนการทำงานหรือการให้บริการ สามารถนำนโยบายและทิศทางองค์กรจากผู้บริหารระดับสูงมากำหนดเป็นแนวทางและแผนการดำเนินงานของหน่วยงาน ทบทวนและพัฒนากระบวนการ วิธีการทำงาน หรือการบริการให้สามารถรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2563) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล คือ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ มองเห็นความสำคัญและยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถเรียนรู้ และนำมา

ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในทุกๆ ด้าน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา (เอกชัย กี่สุพันธ์, 2559) จากเหตุผลข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จึงได้มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท แต่จากสภาพบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่บุคลากรมีความหลากหลายในเรื่องของวัย ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้านดิจิทัล อีกทั้งขนาดของโรงเรียนและความพร้อมด้านดิจิทัลก็มีความแตกต่างกันมาก จึงทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาหรือองค์กร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถวางแผนพัฒนาการกำหนดนโยบายและพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

วิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ เพื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ประกอบด้วย จีรพล สังข์โพธิ์และคณะ (2560), สุนันทา สมใจ และคณะ (2561), กนกอร สมปราษฎ์ (2562) สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562), สุขญา โทมลวานิช และคณะ (2562), จิราภรณ์ ปกรณ์ (2564), เอกรัตน์ เชื้อวังคำ (2563), ดาวรรุวรรณ ถวิลการ (2564), CASTLE (2009), ISTE (2009), Tran (2017), Elliott (2017), Sullivan (2017) และ Sheninger (2022) นำมาซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัยได้องค์ประกอบ

ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ และด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 158 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,266 คน รวมทั้งสิ้น 1,424 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2566

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และครูผู้สอน จำนวน 268 คน รวมทั้งสิ้น 302 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่มีลักษณะตอบสนองคู่ (Dual – response format) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน 30 ข้อ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 6 ข้อ ด้านความสามารถในการสื่อสาร 6 ข้อ ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล 6 ข้อ ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ 6 ข้อ และด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 6 ข้อ กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ซึ่ง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ตั้งแต่ 0.54 - 0.93 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น (Need assessment) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority needs index) โดยใช้สูตร PNI Modified (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรืออาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์ในการกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านการบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการวัดและประเมินผล หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรืออาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ที่มีค่า PNI Modified เฉลี่ยสามลำดับแรกมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ การหาค่าคุณภาพ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2565) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จากนั้นปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความเหมาะสมและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด

2. ผู้วิจัยติดต่อประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ในการเข้า สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์ ตามวันที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นร่างแนวทางต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับมากที่สุดถึงระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ การกำหนดประเด็นคำถามให้ครอบคลุมทุกด้านที่ต้องการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายข้อมูล และการเสนอข้อค้นพบ

3. ร่างแบบประเมิน โดยนำร่างแนวทางที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาสร้างแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ลักษณะข้อความแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นข้อความปลายเปิด ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มเติม

4. เสนอแบบประเมินต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำด้านความถูกต้องความเหมาะสมของภาษาและถ้อยคำที่ใช้

5. นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) พร้อมทั้งขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และพบว่าทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

6. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งจัดพิมพ์แบบประเมินต้นฉบับที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูล

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินโดยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 ปี ขึ้นไป สำเร็จการศึกษาทางการบริหารการศึกษาหรือสาขาทางด้านการศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษา

8. สรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

9. การวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างแนวทาง โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รายละเอียด ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับ ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ ภาวะผู้นำดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	PNI modified	ลำดับ ที่
1. ด้านการมี วิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.07	0.61	มาก	4.95	0.20	มากที่สุด	0.2162	1
2. ด้านความสามารถ ในการสื่อสาร	4.18	0.56	มาก	4.89	0.25	มากที่สุด	0.1698	4
3. ด้านความเป็นมือ อาชีพดิจิทัล	4.31	0.69	มาก	4.67	0.48	มากที่สุด	0.0835	5
4. ด้านการสนับสนุน การบริหารจัดการ	4.20	0.55	มาก	4.94	1.40	มากที่สุด	0.1761	3
5. ด้านการเป็น พลเมือง ยุคดิจิทัล	4.18	0.53	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด	0.1818	2
รวม	4.18	0.58	มาก	4.87	0.51	มากที่สุด	0.1655	-

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.1655 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัลตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง ได้แก่

ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) วิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย สภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน ภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อจะนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มากำหนดวิสัยทัศน์ โดยใช้กระบวนการ PDCA วิเคราะห์แนวโน้มความก้าวหน้าทางดิจิทัลที่ทันสมัย ความเหมาะสมกับการนำมาใช้บริหารจัดการศึกษาเพื่อใช้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ของสถานศึกษาเกี่ยวกับดิจิทัลที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการกำหนดนโยบายและระเบียบในการใช้ดิจิทัลในสถานศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้บุคลากรได้เห็นความสำคัญและประโยชน์

ของเทคโนโลยีดิจิทัลโดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและทันสมัย โดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านดิจิทัลและประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา และจัดเวทีแสดงความสามารถของบุคลากรด้านดิจิทัล และ 3) ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริม การทำงานเป็นทีมและให้ความสำคัญกับบุคลากร ทุกคนเพิ่มพูนความรู้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ อย่างสม่ำเสมอ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญและรู้เท่าทันเทคโนโลยี โดยประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้านดิจิทัล ผ่านกลุ่มเครือข่ายหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...สถานศึกษาควรจัดโครงการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัล เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้เห็นมุมมองใหม่ ๆ และมีการอบรมพัฒนาเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด...”

(รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สัมภาษณ์คนที่ 5 , วันที่ 15 มกราคม 2567: การสัมภาษณ์)

ด้านที่ 2 การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล มี 3 แนวทาง 1) จัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ สามารถสร้างองค์ความรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากร ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ มีวิจรรย์ญาณ รู้เท่าทันสื่อ สามารถบริหารจัดการข้อมูลทางดิจิทัลและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัวในโลกออนไลน์ของตนเองและผู้อื่น และ 3) อบรมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมและกฎหมายดิจิทัล ให้เห็นความสำคัญจำเป็นที่ต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย มีจริยธรรมและจรรยาบรรณ โดยผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่ง แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ได้แก่ การเรียนรู้และใช้ดิจิทัลเป็นประจำ ด้านการสื่อสารดิจิทัล การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลเป็นวิธีการที่ฝึกเพื่อให้เกิดความชำนาญ จะส่งผลทำให้การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลบรรลุวัตถุประสงค์ การใช้สื่อดิจิทัลจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้ด้วย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 11 มกราคม 2567 : การสัมภาษณ์)

ด้านที่ 3 การสนับสนุนการบริหารจัดการ มี 3 แนวทาง 1) กำหนดนโยบาย ออกคำสั่ง กระตุ้นให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรและกระบวนการจัดการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเหมาะสม 2) จัดประชุมสัมมนาในการร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนางานในสถานศึกษาผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC สร้างระบบการปฏิบัติ งานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีความกระชับ คล่องตัว มีประสิทธิภาพด้วยการจัดหาอุปกรณ์และส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนานวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดตามความต้องการของผู้เรียน ครู และบุคลากร และ 3) จัดกิจกรรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันเพื่อสร้างและดำเนินการบูรณาการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล ในการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีของครู และผู้เรียน โดยผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอดีตที่ผ่านมานำมาประมวลความรู้เพื่อจะรวบรวมในการวางแผนในการพัฒนาการเปิดโอกาสให้ตัวเองได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีการประสบการณ์และการเรียนรู้จากออนไลน์ต่าง ๆ สามารถที่จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 10 มกราคม 2567: การสัมภาษณ์)

ด้านที่ 4 ความสามารถในการสื่อสาร มี 3 แนวทาง 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างในการมีทัศนคติเชิงบวก มีการประสานงาน มีทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ดำเนินการจัดประชุมสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เห็นประโยชน์และความสำคัญ ของดิจิทัลที่มีต่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อสร้างและดำเนินการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน และ 3) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและพัฒนาทักษะการสื่อสารทางบวก มีเหตุมีผล ใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน มีทัศนคติและสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการสื่อสาร โดยผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมีเครือข่ายที่หลากหลายและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้รู้เทคนิคแนวทางต่าง ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษามีมีองค์ความรู้มีประสบการณ์มีความเชื่อมั่นในตนเองภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาถึงจะเกิดขึ้นได้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา สัมภาษณ์คนที่ 2, วันที่ 10 มกราคม 2567: การสัมภาษณ์)

ด้านที่ 5 ความเป็นมืออาชีพดิจิทัล มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ฝึกฝนพัฒนาบุคลากรจนเกิดทักษะความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับสูง เป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ 2) ดำเนินการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ด้านการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ทุกรูปแบบ พร้อมทั้งขยายผลการดำเนินการให้ได้ผลจริง โดยการจัดอบรมหรือการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย มีกระบวนการ พัฒนา 3 ระยะ ได้แก่ การอบรม พัฒนาหรือศึกษาดูงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วม และ 3) กำหนดนโยบายและระเบียบในการใช้ดิจิทัลในสถานศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้บุคลากรได้เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลโดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ งานผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและทันสมัย โดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านดิจิทัลและประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC โดยผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...ฝึกทักษะด้านดิจิทัลเป็นประจำ เพื่อเกิดความชำนาญ แสดงออกถึงการมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการ พัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัลเป็นประจำ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา สัมภาษณ์คนที่ 3, วันที่ 11 มกราคม 2567: การสัมภาษณ์)

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.86	0.30	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.95	0.16	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ	4.88	0.31	มากที่สุด	4.95	0.18	มากที่สุด
4. ด้านความสามารถในการสื่อสาร	4.86	0.30	มากที่สุด	4.93	0.11	มากที่สุด
5. ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.91	0.21	มากที่สุด	4.93	0.14	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.21) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.93$, S.D.=0.14)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้มีแผนปฏิบัติการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ มีความพร้อม ทั้งทางด้านวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครูส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนที่นำไปสู่ Digital Life & Learning สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาที่เท่าเทียมด้านคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เณติมพล วงศ์พระลับ และวานิช ประเสริฐพร. (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ที่พบว่าสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสามารถในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ออระญา ปะภาวะเต (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความคิดเห็นต่อสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา พัฒนาจนเกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมากขึ้น แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านดิจิทัลจึงยังจัดการบริหารในด้านนี้ได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับทุกคนเล็งเห็นบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อระบบการศึกษาจึงมีความคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในระดับที่สูงมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ออระญา ปะภาวะเต (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นดังต่อไปนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้าง วิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร และเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ที่พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสาร ดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3 ตัวชี้วัด คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้าง วิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ชื่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลให้มีวิสัยทัศน์บนวัฒนธรรมที่หลอมรวมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ วิธีการพัฒนาประกอบด้วย ปัญญาประดิษฐ์เรียนผ่านระบบออนไลน์ การเรียนแบบมีใบรับรองผ่านระบบออนไลน์ และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมั่นใจ จัดสรรเวลาในการเข้าถึง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่ามีความต้องการด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลมากที่สุด ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ครูเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ควรนำผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน และมีแนวทางการพัฒนา 15 แนวทาง ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านโดยละเอียด โดยเฉพาะด้านที่มีระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

2.2 ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางพัฒนาไปใช้อย่างคงทนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชาญ์. (2562). *ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*.
<https://www.mdes.go.th/content/download-detail/2798>
- จินณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิรพล สังข์โพธิ์สุวรรณ, จันทิวา สารกิจ และเสาวณีย์ อยู่ดีรัมย์. (2560). *ภาวะผู้นำในการบริหารยุคดิจิทัล: องค์การไอทีและองค์การที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิราภรณ์ ปกรณ์. (2564). *รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมพล วงศ์พระลับ และวานิช ประเสริฐพร. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(3), 137-150.
- ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ. (2563). *HR การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล*. *วารสารการบริหารคน*, 11(1), 104-115.
- ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล Digital Leadership*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปุ่นณัฐมา มาเชค. (2564). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 Era*. *Journal of Information and Learning*, 32(3), 83-91.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาราชมนตรี*, 7(2), 162-175.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2565). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ประสานการพิมพ์.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุชญา โกมลวานิช, สิทธิชัย สอนสุภี, บุญฤทธิ์เพ็ชรวิศิษฐ์ และเกื้อจิตต์ฉิมทิม. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 8(2), 56-64.
- สุนันทา สมใจ และวิชุดา กิจธรรม. (2561). *การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี*. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 12 (1), 350-363.

- สุวิมล ว่องวาณิช (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2*, จาก <https://kkn2.go.th/web/> สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2563). *กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*, https://otepc.go.th/th/content_page/item/2928-4-2563.html
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2565). *Digital Disruption และมาตรการรับมือด้าน HR ของภาครัฐ*, https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/digital_disruption-article-ocsc-feb2020.pdf
- อรรถญา ปะภาวเต. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4), 142-158.
- เอกชัย กี่สุพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*, <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-teaartedu-teaart-teaartdir>
- เอกรัตน์ เชื้อวงศ์. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. *การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22*. วันที่ 24 มีนาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- CASTLE. (2009). *Principal Technology Leadership Assessment*. http://schooltechleadership.org/wordpress/wp-content/uploads/2010/02/ptla_info_packet.pdf
- Elliott, T. 2023 *.Digital Leadership: A Six-Step Framework For Transformation* <https://1th.me/ZQPLH>
- ISTE Publication.(2009).Passport to Digital Citizenship. *Learning and Leading with Technology Magazine*, 4(36), 119-121.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607 – 610.
- Tran, L. (2017). *Digital Transformation: The 5 Must-Have Skills for Digital Leaders*. <https://www.inloox>
- Sheninger, E, C. (2022). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*. (2nd ed.). SAGE Publications Asia-Pacific.
- Sullivan, L. (2017). *8 skills every digital leader need*. <https://www.cmswire.com>